

Onderwerp: Uitgangspunten begroting en belastingnota 2025

Raadsvergadering	15 februari 2024, agendapunt 6.2 - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	4 januari 2024
Bijlage(n)	2
Zaaknummer	Z.319921 / D.1633631
Behandeld in commissie	Algemeen Bestuur en Middelen 1 februari 2024, agendapunt 7.5
Portefeuillehouder	wethouder G. Rebel
Informatie bij	Otto van Rossum
E-mail / telefoonnummer	o.vanrossum@huizen.nl / 035-5281364

Voorstel

De volgende uitgangspunten voor de voorjaarsnota 2024, begroting 2025 en belastingnota 2025 vaststellen.

1. De (ongewijzigde) begrotingsindeling vaststellen.
2. Voor loonontwikkeling in 2025 een index hanteren van 4,9%. Cao-afspraken en verhogingen pensioenpremie worden nagekomen.
3. Voor loonontwikkeling van gesubsidieerde instellingen voor 2025 een index hanteren van 4,9%, tenzij daarover afwijkende afspraken zijn gemaakt.
4. Voor niet specifiek prijsontwikkeling 2025 een index hanteren van 2,0%. Dit geldt ook voor gesubsidieerde instellingen die geen mogelijkheid hebben om tarieven naar derden aan te passen. Voor specifieke prijsontwikkeling geldt een index van 4,7%. Voor contractuele verplichtingen worden de betreffende afspraken gevolgd. Voor gemeenschappelijke regelingen de regionale afspraken honoreren.
5. Voor 2025 uitgaan van een trendmatige verhoging van 4,3% van de OZB opbrengst en overige heffingen die met het OZB-percentage worden verhoogd. Voor de jaren na 2025 voor de OZB een trendmatige verhoging van 2,0% hanteren. Voor legestarieven en belastingexploitaties eveneens uitgaan van een trendmatige verhoging van 4,3%, tenzij (eerder) afwijkende uitgangspunten zijn overeengekomen en voor zover er geen wettelijke voorschriften zijn.
6. Voor verstrekken van langlopende geldleningen aan instellingen een rentevergoeding toepassen van 3,0% en het (interne) disconteringspercentage eveneens te bepalen op 3,0%.
7. De termijnen en criteria die gelden voor de waardering en afschrijving van activa, conform bijlage 1 van de stukken, vaststellen.

8. De volgende voorziening en reserve opheffen:
 - a. met ingang van 1-1-2023 de voorziening nieuwe wet Inburgering;
 - b. met ingang van 1-1-2024 de afschrijvingsreserve Rehobothschool.
9. De criteria die gelden voor vorming en vrijval van reserves en voorzieningen, conform bijlage 2 van de stukken, vaststellen.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

Volgens de financiële verordening gemeente Huizen 2024 bieden wij u uiterlijk in het eerste kwartaal van het begrotingsjaar een nota van uitgangspunten aan over de kaders en uitgangspunten voor het volgende begrotingsjaar. Door het vaststellen van de uitgangspunten liggen de algemene kaders vast waarmee rekening moet worden gehouden.

In de nota van uitgangspunten worden tevens richtlijnen gesteld voor de opzet en inhoud van de voorjaarsnota, de belastingnota en de rekening. U dient de uitgangspunten uiterlijk 1 april 2024 vast te stellen.

Argumentatie

Beslispunt 1: *De (ongewijzigde) begrotingsindeling vaststellen.*

De programma's en de programmabenoamingen blijven voor de begroting 2025 vooralsnog ongewijzigd. Dit geldt ook voor de aan de programma's toegewezen taakvelden. Dit is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Huizen 2024 waarin staat dat de raad bij aanvang van een nieuwe raadsperiode een programma-indeling vaststelt met de daaraan door het college toegewezen taakvelden.

De inhoudelijke opzet van de programma's wordt wel gewijzigd. De Rekenkamer heeft in maart 2023 de resultaten van het "Doorwerkingsonderzoek informatiewaarde van de begroting en jaarstukkenstukken" gepubliceerd. De raad heeft, in lijn met de aanbevelingen van de Rekenkamer, opdracht gegeven aan college en griffie om opvolging te geven aan de aanbevelingen. Het college heeft de aanbevelingen van de rekenkamer omarmd en is hierover in gesprek gegaan met de raad over een implementatie die aansluit bij de behoeften. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een nieuwe opzet van de beleidsprogramma's met een duidelijke structuur waarin per beleidsprogramma de voor de raad relevante informatie overzichtelijk en snel toegankelijk is.

Beslispunt 2: *Voor loonontwikkeling in 2025 een index hanteren van 4,9%. Cao-afspraken en verhogingen pensioenpremie worden nagekomen.*

Voor 2025 geldt de bestendige gedragslijn, waarbij de prognoses van het Centraal Planbureau in de Macro Economische Verkenning 2024 van september 2023 als referentie worden gevolgd voor de loonontwikkeling. Dit betekent een index voor loonontwikkeling van 4,9%. Cao-afspraken en verhogingen pensioenpremie worden uiteraard nagekomen.

Beslispunt 3: *Voor loonontwikkeling van gesubsidieerde instellingen voor 2025 een index hanteren van 4,9%, tenzij daarover afwijkende afspraken zijn gemaakt.*

Voor de loonontwikkeling van gesubsidieerde instellingen geldt eveneens een index van 4,9%, tenzij daarover afwijkende afspraken zijn gemaakt.

Beslispunt 4: *Voor niet specifieke prijsontwikkeling 2025 een index hanteren van 2,0%. Dit geldt ook voor gesubsidieerde instellingen die geen mogelijkheid hebben om tarieven naar derden aan te passen. Voor specifieke prijsontwikkeling geldt een index van 4,7%. Voor contractuele verplichtingen worden de betreffende afspraken gevolgd. Voor gemeenschappelijke regelingen de regionale afspraken honoreren.*

Ondanks de dalende inflatie wordt ook voor de begroting 2025 een prijsindexering toegepast. Voorgesteld wordt voor 2025 de volgende prijsontwikkeling te hanteren.

- 4,7% voor specifieke prijsontwikkeling. Dit wordt toegepast voor infrastructuur, riolering, werken derden en toevoegingen aan de voorzieningen groot onderhoud gemeentelijke accommodaties.
- 2,0% voor niet specifieke prijsontwikkeling. Dit geldt ook voor gesubsidieerde instellingen die geen mogelijkheid hebben om hun tarieven naar derden aan te passen.

De specifieke prijsontwikkeling is gebaseerd op de verwachte prijsstijging in de marktsector. De niet-specifieke prijsontwikkeling is de verwachte prijsontwikkeling in de collectieve sector.

Bij de voorjaarsnota 2023 is motie M7 (indexeren van subsidies) aangenomen. Ter (gedeeltelijke) uitwerking van deze motie is bij de begroting 2024 besloten, gezien de fors gestegen prijzen in de afgelopen jaren, tot een eenmalige (structurele) prijsindexering voor gesubsidieerde instellingen van in totaal 8,3% voor 2023 en 2024, ongeacht of instellingen de mogelijkheid hebben om tarieven naar derden aan te passen. Daarnaast heeft een extra structurele indexering plaatsgevonden aan Versa Welzijn, Bibliotheek Gooi en Meer en de Vrijwilligerscentrale als gevolg van gestegen lonen. De verdere uitwerking van motie M7 (het jaarlijks indexeren van subsidies) zal plaatsvinden bij de voorjaarsnota 2024, zodat hierover een integrale afweging kan plaatsvinden ten opzichte van andere plannen c.q. projecten en de financiële middelen die daarvoor nodig zijn.

Voor gemeenschappelijke regelingen is Huizen gebonden aan besluitvorming in het samenwerkingsverband. Ook contractuele verplichtingen worden nagekomen.

Het toepassen van een prijsindexering zal echter geen automatisme zijn, maar afhangen van de ontwikkeling van het betreffende budget in het eerste halfjaar 2024 en de realisatie in 2023.

Voor de prijsontwikkeling is een stelpost opgenomen in de begroting. Bij de voorjaarsnota zal worden bepaald in hoeverre de stelpost moet worden verhoogd ter dekking van de benodigde indexeringen. Overigens wordt op deze stelpost ook het loongevoelige deel in de subsidies van de instellingen afgewenteld.

Beslispunt 5: *Voor 2025 uitgaan van een trendmatige verhoging van 4,3% van de OZB opbrengst en overige heffingen die met het OZB percentage worden verhoogd. Voor de jaren na 2025 voor de OZB een trendmatige verhoging van 2,0% hanteren. Voor legestarieven en belastingexploitaties eveneens uitgaan van een trendmatige verhoging van 4,3%, tenzij (eerder) afwijkende uitgangspunten zijn overeengekomen en voor zover er geen wettelijke voorschriften zijn.*

Voor 2025 wordt uitgegaan van een trendmatige verhoging van 4,3% voor de OZB-opbrengst en de overige heffingen (zoals precario) die met het OZB-percentage worden verhoogd. Dit is de bestendige gedraglijn waarbij de prognoses van het Centraal Planbureau in de Macro Economische Verkenning 2024 van september 2023 worden gevolgd. Voor de jaren na 2025 wordt de OZB structureel doorgerekend met 2,0%.

Voor legeskosten, tarieven voor precariobelasting voor reclame-uitingen en terrassen op gemeentegrond geldt ook een trendmatige verhoging van 4,3%, tenzij (eerder) afwijkende uitgangspunten zijn overeengekomen en voor zover er geen wettelijke voorschriften zijn.

Voor de afvalstoffenheffing geldt, dat bij de jaarlijkse bepaling van de tarieven de dan beschikbare middelen uit de voorziening afvalstoffen worden verrekend. Om jaarlijkse schommelingen in de afvalstoffenheffing te dempen wordt in de voorziening een buffer aangehouden met een begroot maximum van € 100.000.

De grafrechten volgen ook de trendmatige stijging van 4,3%.

Voor de rioolheffing wordt het tarief verhoogd met:

- a. een trendmatige bijstelling van 4,3% en
- b. 0,6% extra vanwege de toekomstige vervanging in de wijk Oostermeent.

Het tarief 2025 voor de toeristenbelasting blijft ongewijzigd. Het beleid is om de tarieven toeristenbelasting eens in de vijf jaar te verhogen. In de raad van 28 oktober 2021 is het tarief verhoogd van € 1,35 naar € 1,50 per persoon voor overnachtingen op campings, boten, mobiele kampeeronderkomens etc. Dit tarief geldt voor de jaren 2022 tot en met 2026.

Beslispunt 6: *Voor verstrekken van langlopende geldleningen aan instellingen een rentevergoeding toepassen van 3,0% en het (interne) disconteringspercentage eveneens te bepalen op 3,0%.*

Aan diverse instellingen zijn langlopende geldleningen of investeringssubsidies verstrekt waarover aan de gemeente een rente wordt vergoed. Voor 2025 blijft het percentage gehandhaafd op 3,0%. Voor bestaande contracten blijven de percentages ongewijzigd.

Ook het (interne) disconteringspercentage blijft ongewijzigd ten opzichte van 2024, namelijk 3,0%. Dit percentage wordt toegepast om de waarde van een aantal reserves en voorzieningen op peil te houden dan wel ervoor te zorgen dat bij besteding van de reserve de wegvallende rentebaten zijn gedekt in de begroting. De jaarlijkse toevoeging op basis van dit disconteringspercentage komt ten laste van het resultaat.

De percentages zijn gebaseerd op de oplopende rentetarieven, waardoor ook het gemiddelde verwachte rendement op langlopende beleggingen voor 2025 uitkomt op 2,2%.

Het beleid is dat percentages voor discontering en rente voor langlopende geldleningen worden aangepast met een bandbreedte van 1% plus of min. De percentages moeten namelijk een zekere stabiliteit hebben.

Beslispunt 7: *De termijnen en criteria die gelden voor de waardering en afschrijving van activa, conform bijlage 1 van de stukken, vaststellen.*

De raad stelt, volgens de Financiële verordening gemeente Huizen 2024, de termijnen en criteria vast die gehanteerd worden voor waardering en afschrijving van activa.

Ten opzichte van de vorige uitgangspunten zijn de afschrijvingstermijnen van de vervoermiddelen (tractie) en materiaal gladheidsbestrijding geactualiseerd. Deze wijzigingen gaan in per 1-1-2024. Dit jaar (2024) vindt namelijk de aanbesteding plaats voor vervanging van (een deel van) de tractie. Voor de berekening van de afschrijvingslasten wordt hierbij al rekening gehouden met deze gewijzigde afschrijvingstermijnen.

Conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is ook opgenomen dat het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties onder bepaalde voorwaarden mogelijk is. Deze kosten mogen echter maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Als binnen 5 jaar sprake is van een actieve grondexploitatie zullen deze kosten worden overgeboekt naar de betreffende exploitatie.

Maar als er na 5 jaar nog steeds geen sprake is van een actieve grondexploitatie zullen de geactiveerde kosten ten laste moeten komen van het resultaat.

Voor riolering is aangegeven dat de afschrijvingstermijn van 1 jaar (ofwel afschrijving ineens) geldt voor rioolinvesteringen die gedekt worden via het ideaalcomplex (voorziening vervanging riolering). Als deze systematiek niet meer financieel houdbaar is zal moeten worden overgegaan op (gedeeltelijke) activering en afschrijving op basis van de afschrijvingstermijnen zoals opgenomen voor riolering in bijlage 1.

Ter verduidelijking is opgenomen dat vervangingsinvesteringen na afschrijving automatisch in de begroting worden opgenomen (tegen de historische aanschafwaarde) als er sprake is van een vervangingsverplichting.

De volledige lijst van activa en afschrijvingstermijnen is opgenomen in bijlage 1.

Beslispunt 8: *Opheffen van de volgende voorziening en reserve:*

- met ingang van 1-1-2023 de voorziening nieuwe wet Inburgering.

- met ingang van 1-1-2024 de afschrijvingsreserve Rehobothschool

Het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen is een bevoegdheid van de raad.

De voorziening nieuwe wet Inburgering kan worden opgeheven aangezien de voor deze wet ontvangen specifieke uitkering op de balans wordt aangehouden als vooruit ontvangen bedrag en niet op de voorziening. Deze voorziening was ingesteld met ingang van 2023 en is dus niet gebruikt.

De afschrijvingsreserve Rehobothschool kan als gevolg van de besluitvorming omtrent nieuwbouw kindercentrum locatie de Koers (raad 9-2-2023) worden opgeheven.

Er worden geen voorstellen gedaan tot instelling van nieuwe reserves en/of voorzieningen.

Beslispunt 9: *De criteria die gelden voor vorming en vrijval van reserves en voorzieningen, conform bijlage 2 van de stukken, vaststellen.*

Op grond van de Financiële verordening gemeente Huizen (art. 11) wordt jaarlijks bij de nota van uitgangspunten het bijgestelde overzicht van reserves en voorzieningen ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Het overzicht (bijlage 2) is bijgewerkt met eerdere besluitvorming en de in dit raadsvoorstel opgenomen voorstel onder beslispunt 8. Tevens is in het overzicht van bijlage 2 opgenomen dat per 1-1-2025 de jaarlijkse toevoeging aan de reserve arbeidsvoorwaarden, op basis van het disconteringspercentage van 3, komt te vervallen. Rente wordt o.a. toegevoegd aan een reserve zodat bij besteding van de reserve de wegvallende rentebaten zijn gedekt in de begroting. Dit is het geval bij de egalisatiereserve en de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering.

Gezien echter de omvang (en besteding) van de reserve arbeidsvoorwaarde wordt voorgesteld de jaarlijkse toevoeging stop te zetten.

Voor wat betreft de inzet van reserves ligt er sinds eind november 2023 een notitie welke is opgesteld in het Bestuurlijk Overleg Financiële-verhoudingen (BOFv). In dit overleg zijn VNG, provincies, alle financiële toezichthouders en fondsbeheerders vertegenwoordigd. Deze notitie biedt (onder voorwaarden) de mogelijkheid tot een verruimde inzet van reserves ter dekking van structurele lasten. Bij de voorjaarsnota 2024 zullen we de (on)mogelijkheden van de inzet van de algemene reserve betrekken bij de (eventueel) benodigde maatregelen voor het structureel sluitend maken van de begroting.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Niet van toepassing.

Toegankelijkheid

Niet van toepassing.

Beslistermijn

Volgens de Financiële verordening gemeente Huizen 2024 stelt de raad uiterlijk 1 april 2024 de uitgangspunten vast.

Financiële paragraaf

Niet van toepassing.

Overige Raadsinformatie**Bevoegdheid**

Uw raad is beslissingsbevoegd op grond van artikel 4 van de Financiële verordening gemeente Huizen 2024, waarin staat dat de raad elk jaar de kaders en uitgangspunten voor het volgende begrotingsjaar en de drie opvolgende jaren vaststelt.

Collegeprogramma

Niet van toepassing.

Begroting

Niet van toepassing.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Voorgeschreven procedure

Niet van toepassing.

Kader- en beleidsnota's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Tabel activering activa.
2. Overzicht reserves en voorzieningen.

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie

Dit voorstel is behandeld in de vergadering van de commissie Algemeen Bestuur en Middelen van 1 februari jl..

De commissie adviseert u bij het agendapunt "Hamerstukken" van uw vergadering van 15 februari 2024 zonder verdere beraadslagingen in te stemmen met dit voorstel.